

Дата: 11.04.2024

Вчитель: Родіна А.О.

Клас: 7А

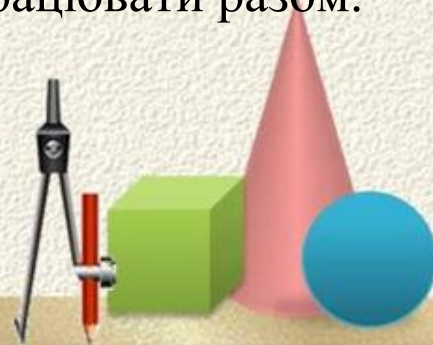
Розв'язування систем
двох лінійних рівнянь
з двома змінними
способом підстановки

- **Мета уроку:**

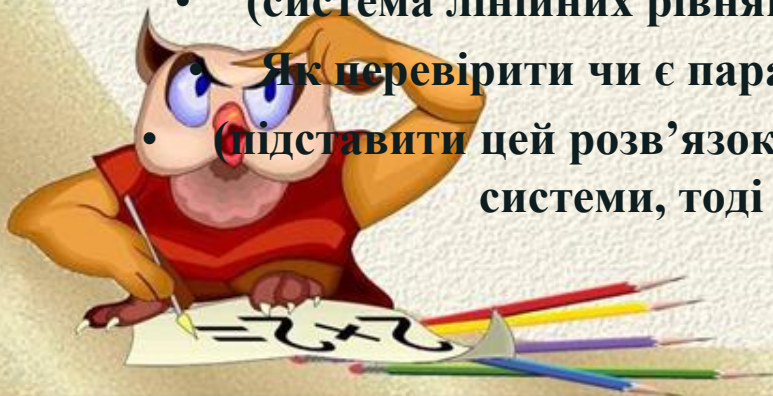
- **дидактична:** ознайомити учнів із розв'язуванням систем лінійних рівнянь із двома змінними способом підстановки та алгоритмом розв'язання систем (лінійних) рівнянь з двома змінними, що має назву «спосіб підстановки»; формувати первісні уміння розв'язувати системи рівнянь із двома змінними за алгоритмом «Спосіб підстановки»
розвивальна : розвивати в учнів усну і письмову культуру мовлення, логічне мислення, заохочувати учнів до самостійної навчальної діяльності, розвивати цікавість учнів до математики, прагнення краще вчити предмет; здатність до творчого застосування знань і вдосконалення умінь, до забезпечення переносу знань і способів дій у нові умови;
- **виховна:** виховувати у учнів позитивну мотивацію до навчання, відповідальність за власні навчальні досягнення, допитливість, уважність, натхнення, любов до навчання та вміння працювати разом.

Вправа «Мікрофон»

- Що називається системою лінійних рівнянь?
(деяка кількість рівнянь, об'єднаних фігурною дужкою)
- Що називають розв'язком системи лінійних рівнянь з двома змінними?
(пару значень змінних, для яких кожне рівняння системи лінійних рівнянь перетворюється в правильну числову рівність)
- Що означає «розв'язати систему лінійних рівнянь з двома змінними»?
  - (означає знайти всі її розв'язки або довести, що розв'язків немає)
  - Які системи лінійних рівнянь називаються рівносильними?
- (системи лінійних рівнянь із двома змінними, які мають одні й ті ж розв'язки)
- Скільки розв'язків може мати система лінійних рівнянь?
  - (система лінійних рівнянь може мати один, безліч, жодного розв'язків)
- Як перевірити чи є пара чисел розв'язком системи лінійних рівнянь?
  - (підставити цей розв'язок у систему і, якщо він задовольнятиме рівняння системи, тоді і буде він розв'язком даної системи)

Виконання усних вправ

1. Чи є розв'язком системи

$$\begin{cases} x - 2y = 1, \\ 4y - x = 4 \end{cases}$$

пара чисел:

1) $(-1; 1)$; 2) $(2; -1)$; 3) $(6; 2,5)$?

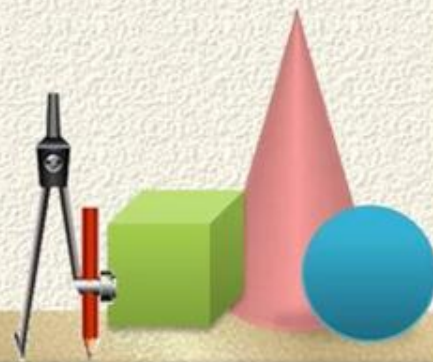
2. Виразіть y через x з рівняння:

1) $x + y = 2$; 2) $2x + y = 2$; 3) $x + 2y = 2$;

4) $2x - 2y = 2$; 5) $2x - 3y = 5$.

*Спосіб підстановки полягає в тому,
щоб виразити із якого-небудь
рівняння системи одне невідоме
через інші та підставити
одержаний вираз у ті рівняння,
які лишилися.*

Етапи розв'язування

- *За допомогою якого-небудь рівняння виразити одну невідому через іншу*

Наприклад:

$$\begin{cases} 1) & x+3y=9 \\ 2) & 2x-y=4 \end{cases}$$

З першого рівняння виражаємо змінну x :

$$\begin{aligned} 1) \quad & x+3y=9 \\ & x=9-3y \end{aligned}$$

- Підставити здобутий вираз
в інше рівняння системи:
в результаті матимемо одне рівняння
з однією невідомою

$$2) 2x - y = 4$$

Замість x підставимо вираз $9 - 3y$ та
отримаємо рівняння з однією невідомою

$$2(9 - 3y) - y = 4$$

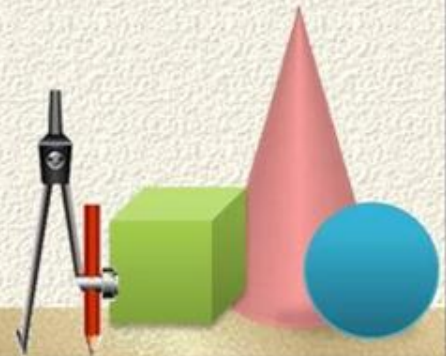
$$18 - 6y - y = 4$$

$$7y = 14$$

- Знайти корені цього рівняння,
тобто знайти значення однієї
з невідомих системи

$$y = 14 : 7$$

$$y = 2$$

- **Знайти відповідні значення
другої невідомої,
використавши підстановку**

Підставимо знайдене значення $y=2$

в рівняння $x=9-3y$, отримаємо

$$x=9-3*2$$

$$x=3$$

- **Записати відповідь**

Таким чином, рішенням системи є пара чисел

$(3;2)$

Тренувальна вправа

$$\begin{cases} 2x+y=12, \\ 3x-5y=5; \end{cases} \begin{cases} y=12-2x, \\ 3x-5y=5; \end{cases} \begin{cases} y=2, \\ x=5 \end{cases}$$

$$3x-5y=5$$

$$3x-5(12-2x)=5$$

$$3x-60+10x=5$$

$$13x=65$$

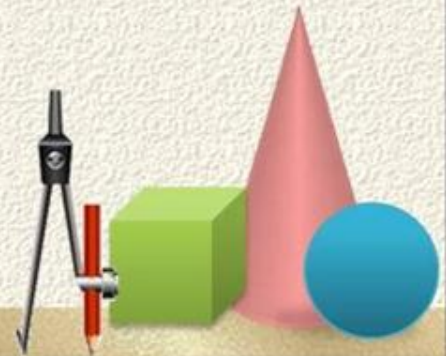
$$\underline{x=5}$$

$$y=12-2x$$

$$y=12-2*5$$

$$\underline{y=2}$$

Відповідь: (5;2)

Домашнє завдання:

Знайдіть розв'язки системи рівнянь

$$\begin{cases} 5(x-4) + 2x = x-2, \\ 4(y+3) - 5 = x-4. \end{cases}$$

